

zij hebben geen macht over officieren van lageren rang en zelfs niet over de soldaten. De organisatie van een geneeskundigen dienst is in handen van den divisiecommandant en de hoeveelheid geld, die voor geneeskundige doeleinden beschikbaar wordt gesteld, is geheel afhankelijk van de belangstelling van den commandant voor geneeskundige aangelegenheden. Zelfs in vreedstijd zijn de fondsen geheel onvoldoende en gedurende oorlog kunnen deze op geen enkele wijze aangevuld worden. Ook het Chineesche Roode Kruis kan in zulke tijden weinig hulp bieden. Iedere divisie heeft een hospitaal in de plaats, waar haar hoofdkwartier gevestigd is; het aantal bedden is niet vastgesteld en de operatie-ingrediënten zijn slechts armelijk. In oorlogstijd zijn er geen veldhospitalen of eerstehulpstations. Er zijn geen ambulances, noch draagbaren, er is geen organisatie voor het vervoer der gewonden van de vechtlinie naar de divisiehospitalen. Na een veldslag worden er koelies gehuurd, die op het slagveld rondgaan en de gewonden op primitieve draagbaren naar het naastbij gelegen station brengen om vandaar naar de dichtst bijgelegen stad vervoerd te worden. De ernstig gewonden zijn min of meer aangewezen op de hulp van de minder zwaar gekwetsten. Bij hun aankomen in de stad worden weer koelies belast met hun vervoer naar een of ander hospitaal. Wordt het gevecht op eenigen afstand van den spoorweg geleverd, dan worden de gewonden naar Boeddhistische tempels of Christen-zendingenstations vervoerd. De geneeskundige officieren kunnen dan de zorg hebben over een groot aantal patiënten, maar zij kunnen niet veel meer doen, dan een voorloopig verband aanleggen, en in geval van terugtocht worden de gewonden achtergelaten. Dit was o.m. het lot van 700 gekwetsten bij den snellen terugtocht van generaal CHANG TSO LIN van Peking. De hospitalen van Peking hebben toen hulp geboden. Het totaal aantal verwondingen gedurende den laatsten burgeroorlog in China wordt geschat op 10000. Zij werden in hoofdzaak veroorzaakt door geweer- en machine-geweerkogels. Daar de ammunitie slecht was, hadden de kogels een geringe snelheid en bleven meestal in de weeke deelen steken. In hospitalen, waar geen Röntgentoestel was, werd de behandeling dezer wonden zeer bemoeijkt. Een groot aantal gewonden werd verzorgd in het zendingshospitaal te Poatingfu en uit erkentelijkheid voor de geboden hulp heeft generaal WU aangeboden een volledige Röntgen-inrichting voor dit hospitaal te koopen. De Christen generaal FENG volgde dit voorbeeld in K'aifengfu (*Journ. Amer. Med. Ass.*).

DE STERFTE DER DUITSCHE EN FRANSCH E KRIJGS GEVANGENEN.

— Het Fransche ministerie van oorlog heeft de volgende cijfers gepubliceerd: in Duitschland waren 475000 Fransche en in Frankrijk 42000 Duitse soldaten geïnterneerd. Hiervan zijn in Duitschland 18222 Franschen gestorven en in Frankrijk 22105 Duitschers, wat een percentage van 3.8 Franschen en 5.2 Duitschers voorstelt. Hierbij moet nog in aanmerking genomen worden, dat de Fransche krijgsgevangenen meerendeels verscheiden jaren in Duitschland waren, terwijl de Duitse in hoofdzaak gedurende het laatste oorlogsjaar naar Frankrijk gevoerd werden en dat Duitschland bovendien voor veel grootere moeilijkheden stond, wat betreft de voeding, dan Frankrijk (*Münch. mediz. Woch.*).

E. SLUITER.

MALARIABESTRIJDING. — De oorspronkelijke bedoeling van de malaria-bestrijding in Noord-Holland was de strijd tegen de muggen gedurende een vijftal winters van overheidswege te doen geschieden. Nu zal, wegens den minder goeden toestand der openbare middelen, de veldtocht 1922—1923, die omstreeks Januari een aanvang zal nemen, de laatste moeten zijn, waarbij de muggenverdelging rechtstreeks door rijk, provincie en gemeenten geschiedt. Het doel, de bevolking op te voeden in het zuiveren van schuren, stallen, hokken, enz. van muggen, zal dus in korter tijdsverloop moeten worden bereikt. De in de vorige winters opgedane ervaring heeft de meening, die van het begin af aan heeft voorgezeten, dat een goede muggenverdelging slechts kan geschieden door de bevolking zelf, bevestigd. Het opvoedend karakter der muggenverdelging zal